

Տարեկան գինը 10 լուբլի, կէս տարվանը 6 լուբլ
Առանձին համարները 7 կօպէկով.

ՏԱՄՆ ԵՒ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

УГЛУ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.

Յայտարարութիւնների համար վճարում են

**ՆԵՐԿԱՅ 1891 ԹԻԱԿԱՆԻՆ
„ՄԾՎՀ“
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔՐԵ ՊԵՐԱԿԱՆ ԼՇԿՐԵՐ**

ՀՐԱՄԱՆԱԳՐԻ ՎՐԱ ՏՐԱՎԵՐԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹ

Հրամարակիում է Թիֆլիսում, նոյն դիրքով և նոյն պրօքրամայով: Մենք կը ստանանք սեփական ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ:

«ՄՇԱԿԻ» տարեկան գինը 10 լուրջի է, տասն և մէկ ամսվանը՝ 9 լուրջի, վեց ամսվանը՝ 6 լուրջի. Գրվել «ՄՇԱԿԻՆ» կարելի է ԽՄԲԱ.ԳԻՐԱ.ՍԱՆԸ (Բարօնսկայա և Բաղարնայա փողոցների անկիւնում, թամամշելի տանը):

Կայսերութեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿԻՆ» գրվելու համար պէտք է գիմել հետևեալ հասցեով ՏԻՓԼԻԾՔ, Ռեդակցիա գազետ «ՄՇԱԿԻ», իսկ արտասահմանից. Tiflis, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

Յայտարարութիւնները ընդունվում են թէ հայերէն, թէ ռուսերէն և թէ օտար լեզուներով. բառին գծարփում է շատէկ.

Մշակի առաջնախարար յայտարարութիւններ չեն տպագրվում, այլ տպագրվում են միմիայն՝ լրագիրների յայտարարութիւնները, մահացողակները և պաշտօնական հաստատութիւնների յայտարարութիւնները, որոնց համար կրկնակի է գծարփում։ Մահացողակի տպագրելը առաջին երեսի վրա արժէ 4 լուբլի, իսկ չորս ու ու գ երեսի վրա՝ 2 լուբլի։

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԺՐՈՒՄԸ
ԷՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ. Մասնախօսութիւն. Հոգևորականութեան պարտաւորութիւնը. Մեր ուսուցչական խմբերը. Նամակ Բաթումից. Նամակ Վաղարշապատից. Նամակ Օքքորակերախից. Նամակ Կազզուանից. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ. Շվեյցարիայի գոյութեան վեցհարիւրամեայ տարեգարձը. Արտաքին լուրեր.—ԽՍ.Ռ. ԼՈՒՐԵՐ.—ՃԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ԲՈՐՍԱ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ
«Հանրամատչելի բժշկարան» մժշկապետ Գրիգոր
Ղափն մի խելացի և զարդացած մարդու համար
կարևոր է ճանաչել միկրօներին և դրանցից նա-
խագդուշանալու միջոցները:

Քաղաքական մասին բոշկապես դրիգոր Տէր-Մէրտչեան Տէր-Գրիգորեանցի (Թիֆլիսիցու) Քաղաքակիրթ մարզը գնահատելով իր կեանքը, միշտ հոգում է իր առողջութեան մասին, որ ատիպում է նրան ճանաչել միկրօքներին: Մեկա-

վեց վերոյիշեալ բժշկարանի առաջին հասորի առաջին հատորի առաջին տեսարակը: Այդ տեսարակը պարունակում է, քութէշ (սկարլատինա?), կարմրուկ (корь?), կեղծ կարմրուկ (краснуха), ծաղիկ (оспа), ծաղկի պատուաստումը, ջրածաղիկ (вътряная оспа), կարմիր քամի, բժանոր տիֆ (сыпной тиф) հւանդութիւնների նկարագրութիւնը:

Այդ բժշկաբանի հէնց առաջին տեսրակից երևում է, որ ամբողջ բժշկաբանը լինելու է մի այնպիսի գեղեցիկ երեսիթ մեր գրականութեան մէջ, որի նմանը մինչև այժմ մենք չենք ունեցել: Ես չեմ կամենում խօսել ոչ թղթի և ոչ էլ տպագրութեան մասին (տպագրված է Թիֆլիսում, «Արօրի» տպարանում), որովհետեւ տեսնողն ինքը կը նկատէ, որ թուղթն էլ, տպագրութիւնն էլ պատուական էն, այլ որպէս հայ բժշկ, կամենում եմ ուրախ սրտով մի քանի խօսք ասել նրա բովանդակութեան մասին:

Կարդապով այդ տեսարակը, մարդ տեսնում է, որ պ. բժշկապետը մեծ աշխատանք է գործ դրել և այդ աշխատանքն էլ կատարել է ամենայն բարելցութեամբ և համաձայն արդի բժշկականութեան պահանջն զբանական է:

Հիւանդութիւններին, որոնց վտանդաւոր լինելն ամենքիս քաջ յայտնի է: Ում սիրտը չէ սեղմիրում, երբ բժիշկը յայտնում է, թէ որդիդ, կինդ, կամ ամուսինդ ունի այդ վարակիչ հիւանդութիւններից մէկը: Խնջոււ: Որովհետև հիւանդասէրն իսկոյն երնակացում է մի դադար, որի մէջ կարող է մի քանի օրից յետոյ դրած լինել իր միքելին: Այդ պարագան է ստիպել հեղինակին բովանդակել վարակիչ հիւանդութիւնների մի որոշ մասը, հէնց առաջին տեսրակում, որովհետև դրանց ձանաշեւ և մեր ամենակարևոր և առաջնակարգ պիտոյն

արեսանցի կերպով յիշում է բժշկութեան ձեռը:
Նեղինակն ինքն ընդհանրապէս ասում է իր առա-
ջարանում, որ անօդուտ, նաև վնասակար է հա-
մարում այն բժշկաբնը, ուր նշանակված է, թէ
մի որ և է հիւանդութեան դէմ թնչ դեղեր պէտք
գործադրել, այսինքն թողլ չետալիս, որ մար-
դկ երբեմնապէս կամ երբ բժիշկ չը լինի, իրանք
որանց բժշկեն, որովհետեւ, ասում է հեղինակը,
հիւանդութիւնը չեն կարող որոշել. բայց պէտք է
սսեմ, որ կան շատ հիւանդութիւններ, որոնց
ասարակ մարդիկ որոշում են մեծ ճշգութեամբ:
Այդ, ի հարկէ, մի կարծիք է, որ յայտնել է պ.
հեղինակը, որի հետ մարդիկ անսպայման պար-
ուառը չեն համաձայնելու, որ և ունի, հէնց բը-
թիշկների մէջ, շատ հակառակորդներ, այս վեր-
հնաներն եւ ես եմ պատկանառմ:

Հեղինակն առանձին ուշադրութիւն դարձնելով
որ աշխատասիրած գրքում բժշկական փաստերի
և ճշգրիտեանց վրա, անուշադրութեամբ է վերա-
երպել հայոց բժշկական խօսքերին, որ, ի հարկէ,
մժշկական տեսակէտից, չէ նուազեցնում աշխա-
ռանքի արժանաւորութիւնը։ Նա գործ է ածում
և տեսեալ օտար խօսքերը, որոնցից մի քանիսն էլ
նքն է բառացի թարգմանել, օրինակ, մալինա,
էրչագի ձեմ, վաննա, բէվմատիզմ, սկիպիդար,
ծաւոր տիֆ, տիֆ, դէղինֆէկցիա և այլն։ Եթէ
եղինակը կարծում է, որ այդ բժշկական խօս-
երն աւելի հասկանալի կը լինեմ ժողովրդի հա-
մար, սխալվում է։ Մալինային հայերէն ասում
ն մոր, բէվմատիզմին—քամի, բժաւոր տիֆին—
արդահիւանդութիւն և այլն։ Աւելի նպաստա-
որ կը լինէր, եթէ այդ օտար խօսքերը գնէր
հակագծերի մէջ, օտարաբանների համար, իսկ

բանց առջև գներ հայոց տեխնիական խօսքերը:
Այդ օտար խօսքերը ժողովրդի համար անհասկա-
լավի կը լինեն (բացի օտարացածներից)։ և Բնչ
արկաւորութիւն կայ ժողովրդին ստիպել սովո-
րելու նոր խօսքեր, երբ նա ունի իր տեխնիա-
կան խօսքերը։ Եթէ չունեցած խօսքերը հնարենք
առմ թարգմանենք մի լեզուից, այդ մի այլ կա-
նոր խնդիր է։

Նորայր հիւղանդացին, որի հեղինակութիւնը
առաջիտութեան մէջ պէտք է ընդունենք, իր քը-
անսսերէնից հայերէն բառարանում morbillę, կօր,
անուանում է քութէշ, իսկ scarlatine, սկարлати-
նա, կարմրուկ. բայց պ. բժշկապետ Տէր-Գրիգո-
րեանցն ասում է ընդհակառակը։ Ես ինքս գի-
տեմ, որ կօր—քութէշն է, իսկ սկարլատինա
—կարմրուկ է անուանում մեր ժողովուրդը։

Պ. բժշկապետ Տէր-Գրիգորեանցի բժշկարանով
է կարելի բժշկել, բայց ամենապատահան կեր-

զով կարելի է ծանօթանալ հիւանդութիւնների ետ, երբ դէպքը պահանջի և զգուշանալ վարառումից:

Ասածիս հետում է, որ ամեն մի խելացի և աղաքակիրթ հայ մարդուն անհրաժեշտ հարկա-որ է ունենալ իր գրադարանում այդ գիրքը և բարա շարունակութիւնը, որ հետեւաբար տպագր-նեալ է: Այս ովհեանանդ խորհի է անուանեալ մի

Ալու է: Այդ բժշկարանը կարելի է անուանել մի գատական և լուս ու մունջ բժիշկ վարժապետ: Վերջապէս պէտք է չնորհաւորենք պ. բժշկապետին, որ ընդունելով իր վրա մի ծանր աշխատանք և դործադրելով իր սուզ միջոցների մի ժամը, մարդասիրութեամբ տալիս է մեր ժողովրդին մի հանրամատչելի, պատական բժշկական հերթ:

ԲԺ. ԼԱՆՆ ՏԻՊՐԱՆԿԱՆ

իւսին,—ցոյց են տալիս կրթութիւնից զուրկ
եր նոր սերունդի կոպիտ և վայրենի բարք ու
արքերը: Դրանում ո՞վ է մեղաւոր, եթէ ոչ ի-
անք ծնողները, որոնք ոչինչ ուղղութիւն և բա-
ռյական կրթութիւն չեն տալիս իրանց զաւակ-
երին:

Սակայն մնապանից կը հարցնեն, թէ ինչ է առմ մեր հոգեորականութիւնը, որը նոյնպէս նտարբեր չը պիտի լինէր մատաղ սերունդի թութեան և ուղղութեան գործում։ Արան մենք ը պատասխանենք, որ մեր հոգեորականութիւնը, ինքն կատարելապէս անկիրթ լինելով, զբաղած է միմիայն եկեղեցական ծխակատարութիւններով և դրանով կարծում է թէ կատարած է լիում իր բարոր պարագանութիւններով։

Մեր հոգեւորականները այցելում են արդիօք ի-
անց ծուխերը, բայցի միայն մկրտութեան, պսա-
կի և թաղման գէպքերում,—ոչ։ Հսկում են նը-
անք արդիօք ծնողների իրանց զաւակներին
ուուած բարոյական ուղղութեան վրա, —ամենե-

Զենք կարող չը ցաւել, որ մեր հոգևորականութիւնը ինքն էլ տպէտ է, եթէ ոչ նրա պարտաւորութիւնը կը լինէր, բայց բուն աստուածաբանական արողներից, խօսել ժողովրդի հետ նմանապէս կենսական-բարոյական խնդիրների մասին, ինչ-իլուիներն են՝ ուսումնարանների բարւորումը, նթերցարանի բանալը, դաստիարակութեան և անակը, ընտանելան կեանքը բնաւորութիւնը, իրակեայ գասերի բանալը և այն և այն։ Սա- այն կարող է այդ ամենն անել մի հոգևորակա- անութիւն, որը ոչ թէ միայն նոյնքան տպէտ է քքան և ժողովուրդը, բայց որի մտաւոր զար- ացման մակերեսոյթը շատ անդամ աւելի էլ ստոր , քան ժողովրդինը, որին նա կանչված է հով- ելու.... Ոչ, չէ կարող:

իրաւ, մեր հայ-կաթոլիկ հոգևորականութիւնը
աւատորապէս փոքր ինչ աւելի զարգացած է,
ան հայ-լուսաւորչական հոգևորականութիւնը,
այց սա էլ համառում է ծայրայեղութեան իր քա-
ողներում: Մինչդեռ հայ-լուսաւորչական հոգե-
ականները, առհասարակ, քարոզներ չեն էլ
սուում, հայ-կաթօլիկների հոգևորականները կար-
ում են, որ ժողովրդին ասած քարոզները ուրիշ
ան չը պիտի լինեն, եթէ ոչ ճոճուան գրագնե-
ով, աստուածաբանական բարձր և անմատչելի
իբլիսօփայութիւններով լի ատենաբանութիւններ,
բայեղ գլխաւոր դերը խաղում է ոչ թէ առողջ,
լարդ և հասկանալի միտքը, բարոյական հիմունք-
երի և կենսական փոխադարձ արդար յարաբե-
իինների պարզ բացատրութիւնները, այլ ճըռ-
ուան սօֆիզմները և ձայնի զանազան ինտոնացիա-
երը, ձայնի բեմական ելեկջները: Եկեղեցական
արողների մէջ մտած այդ աստուածաբանական
խօլաստիզմը, ինչպէս մի ժամանակ նոյն սխո-
աստիզմով վարակված մեր մամուլը—չեն կարող
իրկել ժողովուրդը իր զարևոր թմրութիւնից, իր
արևոր տգիտութեան և յետադիմութեան խոր
ներ:

βι. Η. Η.

ՄԵՐ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԸ

բնգործական նպատակով: Խաղացին մի կօմէզիս
«Յօստօրշենայ նատուրա» վերնագրով և մի վողը-
վիլ: Դահլիճը լի էր ամենաընտիք հասարակու-
թեամբ: Ներկայ էր և երկրիս կառավարչասկեափ
օգնական, կոմս Տատիչչեվ իր ամուսնու հետ: Ա-
մնից աջակ կերպով կատարեցին իրանց գերերը
դրու: Դունին-Բարկօվսկի և Վ. Օլովիչ: Առաջինը
թէկ փոքր ինչ չափազանցում էր, բայց անու-
րանալի է, որ նա ունի բնեմական ձիրք: Ներկայա-
գումից յետոյ կայացան պարմբ:

Տասն և վեցերորդ դարում միացան Շվեյցարակ
դաշնակցութեանը դարձեալ երկու կանտօնն
Շաֆհասուզը և Ապընցէ, իսկ երեք դարերից
տոյ միացան դարձեալ վեց կանտօններ: Վ. Իրչ-
պէս Վիէննայի կօնդրեսից յետոյ միացան Շվ-
յարդիային՝ ժշնէվ, Վալիս և Նեվշատէլ կանտ
ները:

Շատերը տեսնում են այդ դաշնակցութեան
մէջ ապագայ եւրօպական միացեալ-նահանգնե-
սկիզբը: Հատերը կարծում են, որ ժամանակ

ԱԹԱԼԻԱՆԻՑ մեզ զրում են, «Մեր գաւառի
ՖԻԾՆԱ գիւղում բացվելի կենտրոնական գիւղա-
կան ուսումնարանի հաստատութիւնը և շրջակայ-
գիւղերի համաձայնութիւնը մի քանի տարի է
որ ձեռք են բերված, բայց ոչ ոք գլուխ դնող
չը կայ գործը առաջ տանիլու։ Ժաղովրդի մէջ
կայ ցանկութիւն, նա խնդրամատոյց է լինում
ուսումնարան բանալու, բոլոր միջոցները՝ համա-
րիսա պատրաստ են, —իսկ եռանդու առաջնոր-
դող չը կայ, որ գործը գլուխ բերէ։»

ՎԵՐԻՆ-ԱԳՈՒԼԻՄՅՈՑ պ. Ալշակ Թաղէոսեան
խնդրում է մեզ տպագրել հետևեալը. «Ինչպէս
ձեզ յայտնի է, երբ գաւառական քաղաքից և
փամ գլւղից մի թղթակցութիւն է տպագրվում
այս կամ այն լրագրում, անվատճառ տեղական
ժողովուրդը աշխատում է գտնել թղթակցին, և
վայ նրան, որին կասկածեցին. սկսում են
բամբասել, հալածել և նոյն իսկ վնասներ հասց-
նել: Այս ամառը Վերին-Ագուլիմից երկու նա-
մակներ են տպվել «Մշակի» մէջ, Յ. Կ. ստո-

ինձ: Ուստի յայտնում եմ, որ Յ. Կ. ես չեմ և
թող իզուր տեղը չը բամբասեն:

ԱՐՏԱՎԻՆ ՏԵՍՊՐՈՒԹԻՒՄ
ՀՎԵՑՅԱՐԱՅԻ ԳՈՅԾՈՒԹԵԱՆ ՎԵՅ ՀԱՐԻՄ Ա.ՄԵՍ.Յ
ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Այս օգոստոս ամսին ամբողջ Շվեյցարիան տօնեց իր անկախ գոյութեան 600-ամեայ տարեդարձը: Խնչպէս յայտնի է 1291 թւի օգոստոս ամսին Շվեյցարիայի երեք կանտոններ, Ռեփի, Շլից և Ռենտէրվալդըն, իրար մէջ պայմանագրութիւն կապեցին, որը և հիմք դարձաւ շվեյցարական լաշնակցութեան: Այդ գրաւոր պայմանագրութիւնը երեք կանտոնների կողմէներով, գանվեց 1760 թւին հմից քաղաքի առևիմենուում:

Այս օրերս Շվից քաղաքը դարձաւ ամբողջ Նվազարիայի համար ուխտազնացութեան տեղ. Նվազարիայի այլ և այլ կանտօններից մի շաբաթվայ ընթացքում աւելի քան 20,000 հոգի պայմանագիրին Շվից քաղաքը:

զաքում, թէե բոլոր միւս 22 կանտօններն ել նոյնչափ փառաւոր կերպով տօնեցին իրանց հայրների անկախ գոյութեան 600-ամեակը։ Տօնախմբութիւնը ամեն տեղ հանդիսաւոր և ողեարիչ էր, իսկ շատ տեղերում ի յիշտատակ տարեգարձի կանտօննական և քաղաքացին վարչութիւնները նուիրեցին մեծ գումարներ այլ և այլ բարեգործ թողնվում իւրաքանչիւր կանտօնին կազմակերպ իր կանտօնական սահմանադրութիւնը նոյն կատօնի բնակիչների ցանկութեան համեմատ։ Եթից ցարինան այժմ կատարեալ ռամկապետական դէմօկրատիական պետական ձև ունեցող երկիր է։ Ամեն բան վարում է քաղաքացիների ընդհանուր ձայնատութիւնը։

Եվլուսական իմացաւ միացնել ընդհանուր կենացական կառավարչական ոյժը՝ իւրաքանչիւր կանտօնի ներքին ինքնավարութեան, ներքին ակախ սահմանադրական ինքնուրոյն կազմակե պոլիեան հետ:

Փոքրիկ պետութիւնը, որը յայտնի է իր երկարաժամկետ և իր յափշտակված սիրով գէպի աղատութիւնն ու անկախութիւնը, սկզբից քաղաքացին վերոյիշեալ երեք կանտօններից, որոնք իրար մէջ դաշն էին կապել։ Ապա տարիների և դարերի ընթացքում դաշնակցութեան այդ սկզբանակը կորիզը կազմոյ երեք կանտօններին հնատակուել էին և երկրի ուրիշ կանտօններ։ Այդպիսով, փոխանակ նուածումներ անելու, փախանակ բռնի կերպով սկզբանական երեք կանտօններին նոր երկիրներ աւելացնելու, շվեյցարական դաշնակցութիւնը հետզհետէ ընդարձակում էր իր սույնութիւնը։

պով զբաղված է աւագակային խմբերը արմատա-
խիլ անելու հարցով։ Աւագակային խմբերը տա-
րածված են ոչ միայն Ադրիանուածոլի վիլայետում,
այլ և Կ. Պօլսի մօտերքը։ Մի ժամանակ Քեամիլ-
փաշաճին աջողվեց կալանառութել բազմաթիւ
աւագակային խմբեր Զմիւռնիայում, երբ նա նա-
հանգապետ էր այնտեղ։ Մի քանի մեծ պետու-
թիւռների ներկայացուցիչները լուրջ առաջարրու-
թիւռներ արին Բ. Գրանը աւագակային խմբերի
յաճախակի յարձակումների և արշաւանքների ա-
ռիթով, այնպէս որ թիւրքիայի շահերն անկաս-
կած պահանջում են եռանդուս միջոցներ ձեռք
առնել այդ խայտառակութիւռների դէմ։ Բայց
հարկաւոր չէ մարգարէ վինել գուշակելու համար,
որ այդ բոլոր ջանքերը ի դերև կելնեն, աչքի
առջև ունենալով թիւրքաց պաշտօնեաների ան-
տարբերաթիւնը և այն հանգամանքը, որ այդ
պաշտօնեաներից շատերը կապ ունեն աւագակա-
յին խմբերի հետ։

նեան պիտութիւնների դաշնակցութիւնը անհնարին
է համարում այն պատճառով, որ Մակեղօնիան
կուտածալիկ է դարձել սերբիացինների, բոլգար-
ների և յոյների համար, որոնք բոլորն էլ իրանց
կողմն են ուղում քաշել Մակեղօնիան: Լրագիրն
ասում է. «Մենք մէկ միլիօնից աւելի բոլգարներ
ենք հաշտում Մակեղօնիայում: Սերբիացինները,
ընդհակառակն, պնդում են, որ այնտեղ ոչ մէկ
բոլգարացի չը կայ և ամբողջ մակեղօնիական
ազգաբնակութիւնը պատկանում է սերբիական
ազգութեանը: Այդպիսի հանգամանքներում ծի-
ծաղելի է օդային ամրոցներ կառուցանել: Բալ-
կանեան դաշնակցութիւնը Բօլգարիայի և Սեր-
բիայի մասնակցութեամբ կարող է մրայն թղթի
վրա գոյութիւն ունենալ, և ոչ թէ իրականու-
թեան մէջ: Որքան էլ խօսեն զրա մասին լրա-
գիրներում ե դիպլոմատիական շրջաններում, բալ-
կանեան պետութիւնների դաշնակցութիւնը կը
մնայ երեսակայութեան ծնունդ, քանի որ բալկա-
նեան պետութիւնները չեն չափաւորի իրանց հա-
կասական պահանջները:»

—Կ. Պօլսից ստացված տևզեկովթիւններին համեմատ, իշխան-քնօշկում մի յատուկ յանձնաժողով գբաղված է ներկայումս մի նախագծի քննութեամբ, որի լրագործումը անհամար հետեւանքներ կունենայ թիւրքիայի և Եւրոպայի մէջ առեսուրը զօրեղացնելու համար Ստալկովթիւն կայ ԲօսՓօրի. Վրա մի կամուրջ կառուցանել Ստամբուլի և Սկուտարիի մէջ, որի վրա կանցկացվի երկաթուղի, ձիաքաշ և այլն: Երկու հազար մետր երկարութիւն ունեցող կամուրջը պէտք է միացնէ անսատովիական ճանապարհը միջազգային ճանապարհի հետ, որը գնում է Կ. Պօլսից, Պէտի և Վէխնայի միջով՝ դեպի Պարիզ: Կամուրջի կառուցան նախագիծը պատկանում է Զիանո և Գուրիի պարոններին, որոնց օգնում են Քրանսիական և Թէղիական գրամատէսերը: Նախագիծը, «Nat. Ztg.» լրագրի խօսքերով դեռ անցեալ տարի էր ներկայացված քննութեան և հաստատութեան համար, բայց մինչեւ այժմ դեռ ևս հաւանութիւն չէ գտնել:

ԲԱՐԵ ԼՈՒԺՏԸ

Պարիզում նորելու լոյս տեսաւ Գամլէտային
ճառերի և դիպլոմատիկան հեռագիրների հաւա-
քածուն:

* * *

Սկսած մը բերի 5-ին (նոր տօմարով) Աւտորիայում և գերմանիայում կը տօնավի հռչակաւոր կօմպօղիա առօք Մէջերքէրի ծննդեան հարթքամնայ տարի եղարձը: Այդ օրը վիճնայի օպէրային թատրոնում կը ներկայացվի հռչակաւոր երաժշտի «Վարդարէ» օպէրան:

* * *

Բրազիլիայի Գոն-Պեդրո կայսրին 340,000
ֆրանկ թոշակ է նշանակված: Այդ թոշակը կը
փճարվի կայսրին ամսէ ամիս, սկսած 1889 թվի
նոյեմբերի 15-ից: Կայսրի թղթերը կարգի են
բերվում և վճռված է նրա մատնաւոր նամակները
յանձնել կայսրին, իսկ մնացած դօկումենտները
պահել պետական արխիվում:

* * *

Բէրնի միջազգային աշխարհագրական կօնզրե-
սում մի լվճու կայացաւ, որով անհրաժեշտ է
համապատաս աշխարհագրութեան ամքիոններ հիմնել
ուստի սեառութիւններ մ. և համաստանանեսում:

* * *

Բումբական համալսարանական երիտասարդութիւնը հրավիրեց Աթէնքի ուսանողներին մասնակցել ուսանողական առնախմբութիւններին,

Իշխում, կամինալով դրանով բավականեան ժողովուրդների համբաշտով յոյց տալ:

Տուրինի պրօքէսօր Պէրուչիտօ, որպէս հաղորդում են լրացիները, մի միջոց է գտնել Փիլոկտերան մի վայրկենում ոչնչացնելու, առանց որ և վնաս պատճառելու խաղողի որթին։ Նորեքս սրած փորձերը, ասում են, շատ աջողվել են։

* * *

Գերմանական Ստրասբուրգ համալսարանի այս
սմառվայ կիսամետակի դասախոսութիւնների ցու-
ակում նկատվում էր ի միջի այսոց «Արմենեան
նսդիր» վեճնազրով դասախոսութիւնների շար-
քը, որը կարգում էր համալսարանի քօղիստ,
օկտօր Հօրն: Դասախոսը բաւական մանրամասն
երպար խօսեց այդ իր լեկցիաներում և հայոց
պղփի մասին, նկարագրեց հայոց ազգի բնաւո-
ութիւնը և ծանօթացրեց լատիներին հայերի գը-
ուութեան հետ՝ Ուսամատանում, Պարսկաստանում
Թիւրքիայում:

“ՄՇԱԿԻ” ՀԵԽՈԳԻԲՆԵՐ

ՀԻՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԵՑ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ, 20 օգոստոսի: «С. Петерб. Въд.»
րազիրը հաղորդում է, որ այս օրերս պետական
սորհրդին կը ներկայացվի՝ գործարաններում և
ուղղամասներում գերազ գլուխութից բանաբաններին
ապահովագրելու համար պետական արկղի հիմնար-
ութեան նախադիմը: —Նոյն լրագիրը հաղորդում
, որ գործարաններան և արհաստաւորական հիմ-
արկութիւնների համար պարտաւորիչ սանհիտարա-
ան-քժշկական օրէնքի հրատարակութեան վե-
աբերեալ հարցը զրական կերպով է վճռվել: —
Հազիրները հաջորդում են, որ զեմստվօի զիսա-
որների վերաբերեալ կանօնադրութեան գործադ-
րութիւնը մնացած ներքին նահանջներում մտա-
ցութիւն կայ վերջացնել ոչ ուշ քան 1892 թւի
այսի 1-ը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ, 20 օդոստոսի: Հրատարակված է
Եինանակների մինլատրի կարգադրութիւնը՝ կրկին
5 միլիոն բուքլու թղթալրամի ժամանակաւոր
բատարակութիւնն մասին, ապահովելով այս ան-
ամ այդ գումարը պետական բանկին պատկա-
ռող ոսկով:—Յատուկ յանձնաժողով է կազմա-
երպալում ուսւսերքիական առևտուրական դաշնա-
լիք մշակելու համար:—«С. Петеरб. Вѣд.»
ուագիրը հաղորդում է, որ պետական խորհրդին
ուաջարկված է խարէութեան և վատնումի հա-
մար պատճի այժմեան տեսակների փոփոխու-
թեան վերաբերեալ նախագիծ:—«Нов. Время»
ուագիրը հաղորդում է, որ ներքին գործերի մի-
իստրութեան մէջ վերջնականապէս վճռված է
օլուստների նոր կարգադրութեան վերաբերեալ
արցը Վ.օլինի, Բէսարարիայի և այլ նահանգներում,
որոց մէջ աղդամնակութեան նշանաւոր մասը
տարագգի կուօնիստներն են կազմում և ուր
երջնները առանձնացած վոլուստներ են կազմա-
երպել, աքսորելով բոլորովին ուսւսաց տարրը:
ՆԻՒ-ԵՇՈՒԿ, 21 օդոստոսի: Գործերի դրութիւնը
լիլում աւելի հանդարատ է: Բակվեզամո գենե-
ալը ժամանակաւոր նախագահ է ընտրված: Բալ-
ասէդայի բարձր պաշտօնատար անձինքներից

անի բռնվելու են դատապարտված:

Ի Ե Մ Լ Ի Ւ Ն, 21 օգոստոսի: Այսօր զործադրութեան
էջ է մտնում պակասեցրած տարիիվը հաց տեղա-
փոխելու համար: Բացի պրուստկան արքունական
որդաթուղիներից և միւս փոքրիկ մասնաւոր բէլ-
ային ճանապարհներից, այդ տարիիվը տարած-
ում է սակածնեան, բրանդինբուրգեան, էլզաս-
թարինբեան ալգունական երկաթուղիների վրա,
նոյնպէս լիւբակ-բիւլնէրեան, մէկլէնբուրգեան,

ոչ ալպվեան-վարչավեան և ալտդամ-կվլբէրգիւնը ծերի վրա: Զը նայելով այդ էծանացմանը, այսու ամենայնիւ յոյս չունեն հացի բարձր զների ակասեցնելու վրա, որովհետև ջրային ճանապարհներով փոխադրութիւնը այնու ամենայնիւ և լի էժան է նստում, այդ պատճառով այժմ սուավարչական կուսակցութեան ազգային-ազգամիտ խումբը թափանձանքով պահանջում է նյապաղ գաղաքեցնել հացի մաքսահարկը. միւս ողմից արքունական միջոցներով հացը փոխադրութու եղանակը ընդհանուր ընդդիմադրութեան է նողիառում:

Ա. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱ	
Օգոստոսի 20-ին	
Նորմանի վրա	10 ֆունտ արժե . . . 98 լ. 35 4.
Դյանի վրա	100 մարկ — . . . 48 > 27 $\frac{1}{2}$
Մրիզի վրա	100 ֆրանկ — . . . 38 > 38 $\frac{3}{4}$
Վլի	— — արժե . . . 7 > 92 >

